

REDENERING OMVANG TWEDE STEUNPAKKET VOOR CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR

Versie 29 juli

In onderstaande redenering berekenen we de omvang van een tweede sectorspecifiek steunpakket en pleiten we voor voortzetting van enkele generieke noodmaatregelen voor de culturele en creatieve sector. Wij baseren ons op cijfers die ten grondslag liggen aan het Herstelplan culturele en creatieve sector dat de taskforce in juni heeft opgesteld¹. Deze cijfers zijn samengesteld uit CBS-data 2018 en aangevuld met informatie van brancheorganisaties. Verder gaan we uit van een ketenbenadering die bestaat uit instellingen, bedrijven en zelfstandigen in de sector. Dit leidt ertoe dat de besparing van de één meestal leidt tot het gemis van de ander elders in de sector.

1. Berekening schade 2020 sinds verplichte tijdelijke sluiting

a. Totale geschatte gedeerde publieksgerelateerde inkomsten:	2.600 miljoen
b. Correcties:	
• In mindering: festivals om dubbeltelling met evenementenalliantie te voorkomen	-/- 775 miljoen
• Maar kleinschalige festivals bij theater/beeldende kunst/muziek minder dan 3.000 bezoeken zijn nog niet opgenomen	+/+ 258 miljoen
• Inschatting besparingen buiten de sector zelf vanwege niet doorgaan programma's, tentoonstellingen en evenementen gewogen naar sector en per saldo niet gemaakte kosten (dus na aftrek meerkosten corona), 20% van derving minus dubbeltelling festivals:	-/- 417 miljoen
• Inschatting steun uit publieke middelen, te weten 300 miljoen OCW extra + 46 miljoen uit NOW1 + 57 miljoen TOGS + 60 miljoen via VNG/BZK circulaire1 + 55 miljoen noodpakketten vanuit gemeenten en provincies + 15 miljoen door rijkscultuurfondsen + 1 miljoen VWS + 3,9 miljoen TOZO1 + p.m. TOFA:	-/- 537,9 miljoen
• Inschatting steun uit private fondsen, te weten 1 miljoen Vfonds (matching VWS) + 16 miljoen Kickstartcultuurfonds	-/- 17 miljoen
c. Schade voor 2020 bedraagt vooralsnog	1.111,1 miljoen

2. Berekening schade van juni tot en met december 2020

Omdat de periode maart/mei niet nogmaals in aanmerking komt voor extra steun, komt deze in mindering op de totale netto schade voor 2020.

a. Geschatte gedeerde publieksgerelateerde inkomsten maart/mei:	766 miljoen
b. Correcties maart/mei 2020:	
• In mindering: festivals ivm dubbeltelling	-/- 203 miljoen
• Opslag kleinschalige festivals	+/+ 68 miljoen
• Niet gemaakte kosten beperkt tot 10% van derving want toen was het slechts beperkt mogelijk om deze kosten terug te dringen	-/- 63 miljoen
• Steun uit publieke middelen maart/mei, te weten 3/10 van (300 miljoen OCW extra + 55 miljoen noodpakketten vanuit gemeenten en provincies + 15 miljoen door rijkscultuurfondsen + 1 miljoen VWS) + 46 miljoen uit NOW1 + 57 miljoen TOGS + 60 miljoen via VNG/BZK circulaire1 + 3,9 miljoen TOZO:	-/-290,9 miljoen
• Steun uit private fondsen maart/mei, te weten 3/10*1 miljoen Vfonds (niet over Kickstartcultuurfonds want gericht op heropening)	-/-0,3 miljoen

¹ Zie brief taskforce van 24 juni 2020, <https://www.kunsten92.nl/activiteit/brieven-taskforce-culturele-creatieve-sector/>

c. Schade maart/mei 2020 bedraagt vooralsnog	276,8 miljoen
d. Schade juni/december 2020 bedraagt vooralsnog (=1.c -/- 2.c)	834,3 miljoen

3. Bepaling omvang tweede steunpakket culturele en creatieve sector

Om de omvang van het tweede steunpakket te bepalen zal van de netto schade ook nog de lopende en aangekondigde steunmaatregelen in mindering moeten worden gebracht. Steunmaatregelen dragen bij aan behoud van werk en inkomen; voor zover het generieke noodpakket doeltreffend is – dat wordt beperkt door enkele, knellende voorwaarden in NOW en TOZO – komt het terecht bij werkenden via werkgevers of rechtstreeks bij zelfstandigen. De omvang van het generieke noodpakket vanaf oktober is echter nog niet duidelijk en evenmin is bekend wat het beroep op het noodpakket t/m september zal zijn. We lopen ze even langs:

- Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). Hier knelt dat bij berekening van het omzetverlies, de noodsteun van OCW, mede overheden en particuliere fondsen wordt aangemerkt als deel van de omzet. Een tweede knelpunt is dat de berekeningsgrondslag gebaseerd wordt op een tijdsevenredig gemiddelde over 2019. Maar daardoor wordt geen rekening gehouden met seizoenspieken. Dat is op te lossen door omzet niet per periode toe te rekenen maar de totale omzet 2020 in relatie tot geheel 2019 vast te stellen. Een derde knelpunt is dat niet alle SBI codes zijn opgenomen (zie hierna).
- NOW kent dezelfde knelpunten en oplossingsrichting als TVL. Bovendien is het te verwachten dat van NOW1 een deel terugbetaald zal moeten worden doordat bij de vaststelling de ontvangen noodsteun uit andere bronnen bekend zal zijn. Een dergelijke terugbetaling kan ook bij TOGS optreden.
- TOZO & TOFA. Vanwege de beperkte verdien capaciteit in de sector en beperkte reserves van zzp'ers dringen we aan op geen verrekening van bijverdiensten en geen partnertoets.
- Aanvulling SBICodes naar aanleiding van ons verzoek van 10 mei jl.; er ontbreken nog
 - 70.21 Public relationsbureaus
 - 71.11.2 Interieurarchitecten
 - 74.10.1 Communicatie- en grafisch ontwerp
 - 74.10.3 Interieur en ruimtelijk ontwerp
 - 85.59.9 Studiebegeleiding, vorming en onderwijs (rest)
 - 90.03 Schrijven en overige scheppende kunst
- VNG/BZK: gesprekken zijn gestart over circulaire 2 (juni/augustus) en 3 (september/december).
- Uitsstel van betaling belastingen: de mate waarin de maatregel wordt voortgezet of schulden alsnog moeten worden voldaan, is van grote invloed op de liquiditeit.

4. Nut en noodzaak van een garantstellingsfonds vanwege onverzekerbare risico's

Een dergelijk fonds als waarvoor in de AV- en evenementensector aan een eerste opzet wordt gewerkt, zou op termijn toegankelijk moeten zijn voor alle cultuursectoren. Want deze risico's gelden evengoed voor sommige onverzekerbare risico's voor bijvoorbeeld grote theater- en muziekproducties, festivals en omvangrijke kunstmanifestaties.

5. Tot slot

De SER vraagt in zijn advies herstelbeleid coronacrisis bijzondere aandacht voor cultuur in het publieke domein.² Dat kunnen wij alleen maar van harte onderschrijven.

² <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2020/intelligent-herstelbeleid-coronacrisis.pdf>

Bijlage: triangulatie

Bovenstaande redenering is als check te vergelijken met de doorrekening door Panteia³.

Panteia volgt het CBS en gaat uit van vier scenario's die vooral verschillen in duur en diepte van de economische crisis. Bij scenario 3 gaat het om zes maanden contactbeperking en bij scenario 4 om twaalf maanden. Gegeven de onzekerheden over (het oplossen van) het coronavirus en het ontbreken van een vaccin is het aannemelijk dat de culturele en creatieve sector in ieder geval tot eind 2020 – maar ook in 2021 – nog contactbeperkende maatregelen zal moeten treffen. Omdat de sector weinig alternatieven heeft om inkomsten te verwerven, vormt de derving van eigen inkomsten en dan met name die van publieksgerelateerde inkomsten het vertrekpunt van de berekening van de te compenseren schade over tien maanden in 2020. De toegevoegde waarde van de culturele en creatieve sector zal in de scenario's 3 en 4 met tussen 32.50% en 27.25% afnemen; voor het arbeidsvolume gaat het om tussen 21% en 16,75%.

Toegevoegde waarde kunst	mIn 2018	2.408	mIn 2020	2.528
Toegevoegde waarde musea, bibliotheken etc	mIn 2018	1.082	mIn 2020	1.136
Schatting toegevoegde waarde			mIn 2020	3.665
CBS/Panteia	verlies toegevoegde waarde			
Scenario 3			32,50%	1.191 mln
Scenario 4			27,25%	999 mln
CBS/Panteia	verlies arbeidsvolume = belang TOZO & NOW			
Scenario 3			21,00%	
Scenario 4			16,75%	

³ https://www.panteia.nl/default/assets/File/coronaeffecten_sectoraal_regionaal_grootteklasse_fin_2020_05_01.pdf